Vrijdag 24 November 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4368

AMIGOE DI CURAÇAO

KOOPT STEEDS BIJ MEUBEL ETALAGE L. I. PIETERSZ.

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Kantoor benodigdheden GENERAL OFFICE SUPPLY

Leclerq vecht Straatsburg binnen.

Britten bij Blerick aan de Maas.

Superforten bombarderen Tokio.

DE STRIJD IN WEST-EUROPA.

door

Austin Bealmear.

Franse tanks braken door in Straatsburg aan de Rijn na een opmars van ongeveer 30 kilometer waardoor de Noordelijke linies van terugtrekking voor ongeveer 70.000 Duitsers werden doorgesneden.

Berichten omtrent de val van Staatsburg zijn niet bevestigd.

Op 90 kilometer ten Zuiden van Straatsburg wordt de Zuidelijke arm van een reusachtige nijptang om de gebroken vijandelijke Vogezen-linie gedrukt tegen Battenheim op 6½ kilometer ten Noorden van Mulhouse.

De Franse en Noordamerikaanse strijdkrachten die door drie van de voornaamste passen in de Vogezen aanvallen, blijven druk cefenen en de Duitsers vergaren boten en schuiten langs de Rijn in een poging om daarmede de troepen over te zetten, die niet over de beschadigde bruggen zullen kunnen.

Andere strijdkrachten van het 7e leger zwenken Noordwaarts en maken aansluiting met elementen van het Noordamerikaanse 3e leger voor een gezamenlijke opmars naar het industriële Saargebied. Het 3e leger kwam 3 tot 6 kilometer vooruit langs een front van 55 kilometer en bereikt de grens van het Saargebied op nog twee niet bekendgemaakte punten. Men kwam binnen 25 kilometer van Saarbrücken en drong anderhalve kilometer dieper Duitsland binnen zodat thans een gebied van 75 vierkante kilometer in Duitsland genomen is.

De Noordamerikaanse 1e en 9e en de Britse 2e legers waren op Dankdag evenwel gewikkeld in verwoede gevechten op de toegangswegen naar het Ruhrgebied en het Rijnland. In modder welke tot de knieën reikt sjokt men meter voor meter vooruit. De Duitsers wierpen nog meer van hun reusachtige Tijger-tanks tegen het Noordamerikaanse 9e leger, dat op minder dan 3 kilometer van het bastion Julich aan de Roer gekomen was, hoewel de Noordamerikanen reeds meer dan 75 vijandelijke tanks buiten gevecht stelden.

In een regenbui, welke door de wind bijna horizontaal gestriemd werd, vocht het 9e leger Bourheim binnen op ongeveer 3 kilometer ten Zuid-Westen van Julich. Niet meer dan 180 meter voor de troepen uit lag de Roer zelf en 40 kilometer verder ligt de industriestad Keulen.

De Duitsers hadden hun grote tanks ingegraven of lieten hen op de loer liggen in de vernielde dorpen. Ook gebruikten zij meer geschut van 170 mm.

In een opmars van 3 kilometer voorbij het gevallen Eischweiler drong het Noordamerikaanse 1e leger Weisweiler binnen op 42 kilometer ten Westen van Keulen.

De Noordamerikaanse soldaten hebben het echter hard te verduren in het Noorden en Zuiden. In het Zuiden vechten zij van boom tot boom door het laatste deel van het sombere Hurtgen-bos na in de vroege morgen twee tegenaanvallen — waarvan een door tanks geleid werd — te hebben afgeslagen.

Een gevecht van tanks tegen tanks woedde rondom het gehucht Putzlohn vlak ten Noorden van Eischweiler, dat de Noordamerikaanse soldaten Donderdagmorgen namen, weer verloren in een tegenaanval en hernamen. Binnen 48 uren tijds wisselde de stad vijf malen van eigenaar. De Duitsers beletten dit uitstekende leger om door te breken naar het Rijnland en een Noordamerikaanse officier verklaarde: „Er is werkelijk niets in Wereldoorlog 1 geweest dat hiermede vergeleken kan worden en de jongens hebben niet zo hard gevochten sedert de invasie."

Het Britse 2e leger aan de Noordelijke rand van het front in Duitsland nam Hoven en de strategische hoogten ervan op 5 kilometer ten Noorden van Geilenkirchen terwijl andere strijdkrachten vochten door Würm op 5 kilometer ten Noord-Westen van Geilenkirchen.

Hedenmorgen deden de Duitsers evenwel krachtige tegenaanvallen waarbij zij de Britten uit Hoven verdreven. De troepen van Generaal Dempsey wisten evenwel de hoogten bij het dorp te behouden. (Parijs, (AP) 24.11).

DE FRANSEN IN STAATSBURG.

De beroemde Franse 2e pantserdivisie onder bevel van Generaal Majoor Jacques LeClerq is 28 kilometer voortgesneld door de vallei van de Rijn en bevindt zich thans in de buitenwijken van Straatsburg, de grootste Franse stad welke nog in Duitse handen is.

Een Noordamerikaanse Generaal-Majoor die een groot aandeel had in de leiding van de opmars naar Straatburg en de Rijn, verklaarde zonder meer, dat de Duitse linies in de Vogezen thans gebroken zijn en dat de vijand volkomen is gedesorganiseerd.

Hij zeide, dat 5380 Duitsers zich sedert 13 November hebben overgegeven. „Een kapitein wandelde met drie mannen onze linies binnen. Dat was alles wat overbleef van een geheel regiment" (Londen, (AP) 23.11).

FEDERALE REGERING IN JOEGOSLAVIË.

Maarschalk Tito maakte bekend, dat een federale democratische regering zal worden gevestigd in Joegoslavië en dat deze al haar krachten zal wijden aan „de nauwste samenwerking met en toenadering tot zijn buren in de Balkan", in het biezonder Bulgarije.

In een vraaggesprek met Stojan Briskev, een Bulgaarsen journalist, legde Tito uit, dat het nieuwe Joegoslavië zal bestaan uit zes federale eenheden: Serbië, Croatië, Slowenië, Macedonië, Bosnië, Herzegowina en Montenegro:

Dit is de eerste officiële verklaring waarin biezonderheden verstrekt werden omtrent de overeenkomst tussen Tito en Ivan Subasic, den Premier in de uitgeweken Joegoslavische regering.

Woensdag zou Subasic in Moskou een onderhoud hebben gehad met Stalin. Diplomatieke kringen zijn van mening, dat het nieuwe Joegoslavische bestuursapparaat zal bestaan uit een regentschap, een cabinet met 28 leden en ministers van staat voor de zes delen, die elk in meer of mindere mate evenals de Vojvodina autonomie zouden krijgen (Londen, (AP) 23.11).

HESS IS MOEDELOOS.

Rudolf Hess schreide op de dag van de invasie er toen de Geallieerden Frankrijk onder de voet liepen verklaarde hij somber: „Duitsland is voor altijd verslagen".

RUDOLF HESS
Hij schreide.

Thans is hij tegen Heinrich Himmler, die — gelijk hij zegt — Hitler veraden heeft. De „Daily Star" van Londen gaf dit verslag over den belangrijksten naziegevangene der Britten, die volgens het blad thans woont in een huisje in een krijgsgevangenenkamp „ergens in Engeland" (Londen, (AP) 23.11).

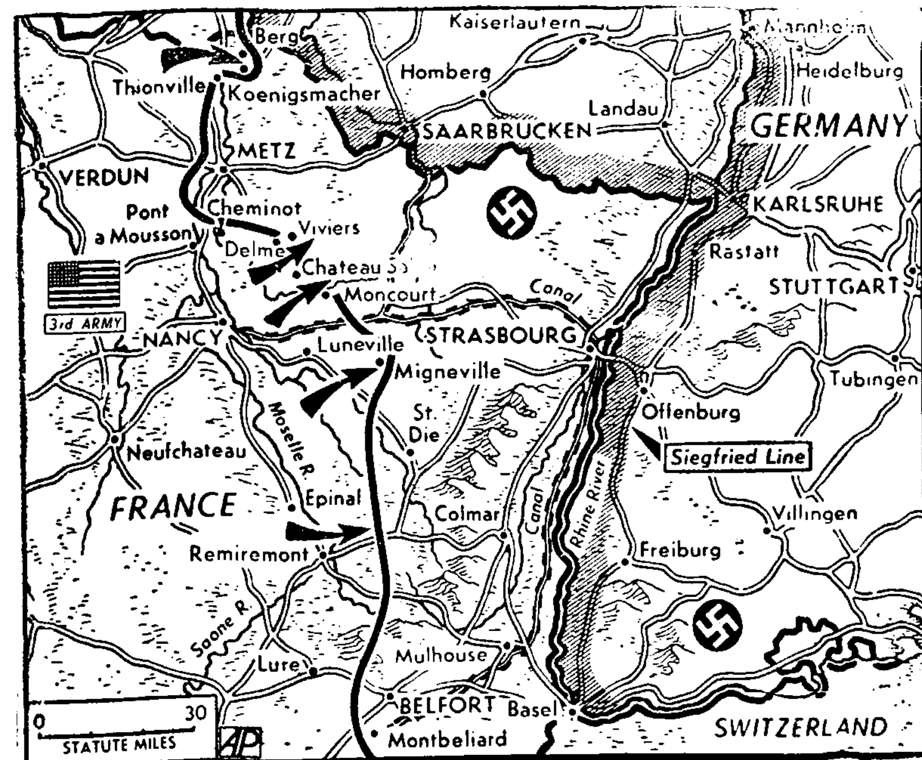
ADIEU NIEUWE ORDE.

„Wij hebben reeds met droefheid vaarwel gezegd aan Hitlers plan voor een nieuwe wereldorde", zeide een zegsman van de Wilhelmstrasse. Aldus meldde John Bryson, correspondent van de Blue Netwok in Londen (New York, (AP) 23.11).

MIKOLAJCZYK HEEFT EEN PLAN.

Het ontwerp van een nieuwe kieswet „teneinde Polen een vrij en democratisch Parlement te geven" na de bevrijding, werd bekend gemaakt door Premier Stanislaw Mikolajczyk van de uitgeweken Poolse regering. Onder de bepalingen van deze nieuwe kieswet zullen de leden van beide kamers — een kamer van afgevaardigden en een senaat — gekozen worden op basis van een „algemeen, gelijk, rechtstreeks, geheim en proportioneel stemrecht". Alle burgers die ouder zijn dan 21 jaar — vrouwen inbegrepen — zullen mogen stemmen.

De wet voorziet in een verdeling van Polen in kiesdistricten waaruit 300 afgevaardigden en 100 senatoren gekozen zullen worden. Vijf-zesden zullen rechtstreeks gekozen worden en de rest van lijsten die gemaakt zijn van de candidaten der politieke partijen in Polen. De technische organisatie van de verkiezingen zal onder toezicht staan van een lichaam dat onafhankelijk is van de regering en onder leiding van rechters. De leden van het centrale kiescomité zullen worden gekozen door de Raad van de Nationale Eenheid in het ondergrondse parlement (Londen, (AP) 23.11).

De troepen van Generaal Jacques LeClerq zijn doorgedrongen in Straatsburg (Strasburg) aan de Rijn. Zuidelijker werd Mulhouse reeds bevrijd. De troepen van Generaal Patton in het Noorden rukken op naar Saar brücken na de inneming van Metz

CHURCHILL OP DANKDAG.

In een toespraak bij een concert in de Albert Hall ter gelegenheid van de Dankdag zeide Churchill, dat de Noordamerikanen thans meer dan ooit reden hebben om dankbaar te zijn „als wij zien, dat in drie of vier jaren de Verenigde Staten in feite de grootste militaire, vloot- en luchtvaartmogendheid in de wereld geworden zijn" (Londen, (AP) 23.11).

BOMBARDEMENT OP TOKIO.

Het communiqué uit het keizerlijk hoofdkwartier van Japan deelde mede, dat ongeveer 70 Superforten Vrijdag deelnamen aan een aanval op Tokio. Drie ervan zouden zijn neergeschoten. De vliegtuigen zouden Tokio gedurende ongeveer twee uren hebben aangevallen te beginnen om 12.30 uur. „Onze schade is gering", aldus de radio van Tokio. (New York, (AP) 24.11).

Uit Saipan wordt gemeld:

Een machtige armada van B-29 Superforten heeft Tokio bestookt en maakten hiermede een aanvang met een aanval, „welke voortdurend zal worden opgevoerd tot de dag van de invasie is aangebroken", gelijk Generaal Henry H. Arnold zeide. Een niet bekendgemaakt aantal Superforten vloog uit van de nieuwe bases op Saipan voor een vlucht van 5000 kilometer om de hoofdstad van Japan aan te vallen. Het was de eerste maal, dat Tokio gebombardeerd werd sedert 18 April 1942. Brigadier Generaal Emmett O'Donnell, 38 jaar oud, leidde deze aanval welke mogelijk de grootste is die tot nu toe op het Japanse vasteland werd uitgevoerd.

De officiële bekendmaking omtrent de aanval zeide slechts: „Een grote strijdmacht van Superforten viel industriële doelen in Tokio aan." Er werd een nieuw communiqué beloofd wanneer de biezonderheden van de aanval bekend zijn.

Tokio's groot industrie-gebied is omringd door vliegvelden en luchtdoeldefensies.

Gisteren maakte Washington bekend, dat de Superforten op zijn minst 10 ton bommen kunnen meevoeren. De Noordamerikaanse vliegers kregen opdracht om het Keizerlijk Paleis en de tempels niet aan te vallen. (Saipan, (AP) 24.11).

Het nieuws van vandaag.

De 2e pantserdivisie van Generaal Jacques LeClerq is Straatsburg binnengestormd na een doorbraak van de Duitse linie bij de Saverne-pas. De Franse tanks en gemotoriseerde troepen snelden over een afstand van 30 kilometer naar de grootste stad (180.000 inwoners), die de Duitsers nog bezet hielden op Frans grondgebied. De bevrijding van Straatsburg is nog niet bevestigd, doch berichten van het front zeggen, dat de troepen van LeClerq zich een weg gebaand hebben naar het middelpunt van de stad. Straatsburg is een sterke vesting in de Bovenrijnse laagvlakte en beschikt o.a. twee militaire vliegvelden. Het is het centrum voor alle bestuurslichamen van Elzas-Lotharingen en tevens een middelpunt voor culturele en onderwijsinstellingen.

Als gevolg van deze Geallieerde doorbraak is de Duitse Vogezen-linie niets meer waard, vooral nu de Fransen reeds de Rijn bereikten bij Mulhouse. Men zegt, dat de Duitsers zich daarom overhaast terugtrekken naar de Rijn en alle beschikbare boten samentrekken om de vluchtende troepen over te zetten.

Pattons 3e leger blijft nog vooruitkomen in de richting van Saarbrücken, doch in de sector van Aken stuiten de Geallieerde legers op een felle tegenstand van den vijand.

Volgens een officier is er niets in Wereldoorlog I, dat met de slag vergeleken kan worden, welke daar woedt. De gemaakte winsten waren dan ook zeer gering en zelfs werden de Britse troepen hedenmorgen uit een dorpje ten Noorden van Geilenkirchen verdreven bij Duitse tegenaanvallen.

In Nederland nadert men Venlo. Een laat bericht zegt, dat de Britse troepen Blerick zijn binnengetrokken. Dit dorp ligt tegenover Venlo aan de Maas.

Behalve hun strijd in Letland en in Hongarije hebben de Russen hun ook in Tsjechoslowakije hun opmars hervat, waarbij zij 30 plaatsen namen. Overigens zijn aan het Oostfront geen belangrijke wijzigingen te melden, evenmin als aan het Zuidfront in Italië waar de strijd de laatste dagen weer wat oplaaide.

Noordamerikaanse Superforten hebben Tokio gebombardeerd, volgens een bekendmaking van de Japanse radio. De grote vliegtuigen kwamen vermoedelijk van bases in de Marianen. Biezonderheden van deze aanval zijn evenwel nog niet bekend.

Op Leyte in de Philippijnen werd Limon genomen door de troepen van Generaal MacArthur. Nieuwe pogingen van den vijand om versterkingen naar Ormoc te brengen werden verijdeld.

LAATSTE FOTO VAN HITLER.
Volgens het Duitse onderschrift van deze foto via Stockholm, begroet Adolf Hitler (links) den Belgischen rexisten-leider Leon Degrelle in zijn hoofdkwartier op 25 September.

Tito's Plan met de Balkan.

Nu de Sovjet-Unie er belang bij heeft een Balkan Unie in zicht.

Joegoslavië als Statenbond.

Blijkens een bericht elders in dit blad heeft Tito dan inmiddels verklaard, dat Joegoslavië 1) een federale democratische regering zal krijgen, 2) samenwerking met en toenadering tot zijn buren zal zoeken, vooral met Bulgarije.

Uit het eerste zou zijn af te leiden, dat men van Joegoslavië een soort statenbond wil maken. Dit is een staatsvorm, waarbij de samenstellende staten zo groot mogelijke eigen autonomie behouden (de republiek der Zeven Verenigde Nederlanden was zulks). Dit is dus wel te onderscheiden van wat genoemd wordt een Bondsstaat, waarbij de staten ook afzonderlijk blijven, maar waar hun autonomie tot enkele ondergeschikte rechten is beperkt (bijvoorbeeld de Verenigde Staten van Amerika).

Voor Joegoslavië is deze oplossing waarschijnlijk wel gunstig. In dit land van een 12 millioen inwoners wonen ongeveer 15 natiën dooreen. Aan elke natie souvereiniteit verschaffen is onmogelijk, omdat deze nationaliteiten volkomen dooreen wonen. Zelfs de hoofdgebieden, Croatië en Serbië zijn niet homogeen in hun bevolking. In Croatië is een Serb tegen elke drie Croaten.

Na de eerste wereldoorlog besloot men de wirwar van dooreen wonende naties maar in een staatsgemeenschap onder te brengen, hetgeen ook strookte met de algemene wens. De Serbische Skoeptsjina of Kamer van Afgevaardigden verklaarde al in 1914 ook de Croaten en Slowenen te willen bevrijden. Deze drie natiën vormen het grootste deel van het Joegoslavische volk. Naar ras en historie hebben zij veel gemeen. Omstreeks 1000 spraken alle nog dezelfde taal. Thans zijn Croatisch en Serbisch nog vrijwel gelijk, alleen gebruiken beiden een ander alfabet. De Sloweense taal heeft zich afzonderlijk ontwikkeld. Door andere invloedssfeer, die nog teruggaat op de verdeling in het West- en Oostromeinse keizerrijk, kwamen de verschillende Slavische Balkanstammen steeds meer tegen over elkander te staan. Tenslotte kwam er een aantal in Joegoslavische staatsgemeenschap bijeen, maar de Bulgaren vormden een ander rijk.

Gespannen verhouding

In het vooroorlogse Joegoslavië was de verhouding tussen de verschillende natiën wel eens gespannen. Het conflict was evenwel minder diep dan ogenschijnlijk leek. Men spotte wat met elkander en zoals veelal meende de ene natie te kort gedaan te worden ten opzichte van de andere.

Zo werd Beograd, de hoofdstad van het oude Serbië, de hoofdstad van het nieuwe rijk. De Croaten wilden liever Zagreb en aanvankelijk zou dat het dan ook geworden zijn. Men moet toegeven, dat ambtelijk de Serbische overheersing te groot was. Men zou het willen vergelijken met de Noordnederlandse overheersing in de ambtenarij ten tijde van het Verenigd Koninkrijk van België en Nederland in de vorige eeuw. Over het algemeen gingen Bosnië-Herzegowina en Montenegro rustig mede met de Serben. De Slowenen waren zeer kalm, maar gingen veelal mede met de Croaten. De Macedoniërs, die in het Zuiden woonden, waren nog het roerigst, omdat zij een eigen land wilden vormen of anders bij Bulgarije behoren, waar zij meer verwantschap mede gevoelen.

Een statenbond, waarin de rijkseenheid behouden blijft, maar de wensen naar eigen zeggingschap der onderscheidene hoofdnatiën tot hun recht kunnen komen, is zeker een rationele oplossing.

Tito's plan is overigens niets nieuws, want na enige decennia van wrijvingen was Joegoslavië, een der meest belovende rijken ter wereld, juist doende zichzelf te vinden, toen de oorlog het overrompelde. De regering in Beograd was bezig autonomie te verlenen aan verschillende delen van het rijk en in feite had Croatië deze al in Augustus 1939, dus nog vóór de oorlog uitbrak, verkregen.

Moeilijkheden die blijven.

Een moeilijkheid zal Macedonië blijven vormen. En misschien Slowenië. Deze beide natiën vallen namelijk thans niet geheel binnen de Joegoslavische rijksgrens.

Van de ongeveer 3 millioen Macedoniërs woont nl. maar één derde deel in Joegoslavië. In Hellas wonen er 1½ millioen, dus meer dan in Joegoslavië. Voorts wonen er in Albanië nog een 150.000 en in Bulgarije, waar de Macedoniërs zich zelf het meest verwant mede gevoelen maar een 125.000. Gaan die dus „irredente" gebieden vormen?

De Slowenen vormen een soortgelijk raadsel. Er zijn in totaal ongeveer 1½ millioen Slowenen maar in Italië wonen er 100.000 en in Oostenrijk ook nog omstreeks 50.000. De Italianen, toen nog in hun glorietijd, meenden op grond van die 100.000 recht te hebben heel Slowenië te naasten. In April 1941 deden zij dit en werd Slowenië een integrerend deel van de Italiaanse staat onder een eigen commissaris. Alleen moest Italië de streek rondom Maribor aan Duitsland afstaan. Vanzelfsprekend zijn deze maatregelen herroepen, maar wanneer Slowenië deel van Joegoslavië zal blijven, zullen ook hier, mits de oude grens blijft, „irredente" gebieden komen.

Met de Vojvodina, die landstreek in Joegoslavië die ten Noorden van de Donau ligt, is het enigszins anders. Dit is nimmer in die mate een zelfstandig rijkje geweest als Croatië, Bosnië of de andere opgesomde delen. In feite behoort dit rijke landbouwgebied pas sedert 1918 bij Joegoslavië, dat het gewapenderhand in bezit nam. De bevolking bestaat uit vele nationaliteiten: vnl. Serben, Duitsers (20%) en Magyaren (20%). Daar het geheel afzonderlijk ligt, is de verlening van autonomie aan dit deel nog niet zo'n vreemde oplossing.

Tito voert Stamboliski's en Alexanders plannen uit.

Het tweede punt van Tito's bekendmaking beklemtoont de toenadering der Balkanvolken. Reeds meer hebben in de richting van een Balkanfederatie of ententе gedacht. Vooral de toenadering van Joegoslavië tot zijn buur Bulgarije is van groot belang. Koning Alexander werd om zijn streven naar toenadering met Bulgarije hierom in 1934 namens Mussolini vermoord.

Intrigues der Staatslieden.

In April 1933 werd Kosta Todorov, een tijdlang Bulgaars vertegenwoordiger ten Volkenbonde, maar Boekarest genood. Todorov had toen besprekingen met den Roemeensen onderminister van Buitenlandse Zaken Savel Radulescu. Deze laatste zeide dat hij Hitlers opkomst vreesde en dat een Balkan entente geweest was. Niets, niets hebben de huidige Grote Mogendheden gedaan om deze eerste daad van een kleine mogendheid, die het gevaar van het naziestelsel inzag, te steunen. Todorov sprak met den Roemeensen premier Vaida-Voevod. Hij was ervoor, maar trad kort daarop af. Opvolger was Duca. Hij was er ook voor, werd door de Fascistische IJzeren Garde vermoord. Todorov werd in Mei 1933 naar de andere Balkan hoofdstad genood: Beograd. Hij sprak met Alexander. Deze zeide hem dat hij reeds besprekingen geopend had met Turkije, Roemenië en Hellas, maar dat zonder zijn land, Bulgarije, een Balkanentente waardeloos was. Alexander dacht dat Boris van Bulgarije niet geneigd zou zijn. Daarom ging hij naar Boris toe.

Op 3 October d.a.v. landde Alexander te Warna aan de Bulgaarse kust van de Zwarte Zee. Zij kenden elkander van vroeger en hielden besprekingen. Alexander voer op de terugreis via Istanbul, waar hij met Kemal sprak. Hij vond er gretig gehoor, want de Turkse minister van Buitenlandse Zaken Rudji Aras, kwam juist terug van soortgelijke besprekingen te Athene, Beograd, Sofia en Boekarest.

Boris was Mussolini's knecht.

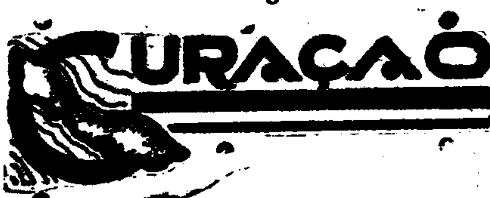
Het schijnt dat Boris geremd heeft, hoewel Frankrijk later ook aandrong op een Balkanentente. Alexander heeft on-officieel nog doen doorschemeren dat hij eventueel Tsaribrod en Bosilgrad aan Bulgarije zou willen afstaan ter slechting van een oud geschil hierover. In November 1933 kwam het pact er, ... zonder Boris, die wel in December het bezoek van Alexander aan Warna reciproqueerde, maar toch nimmer tekende. Mussolini vreesde, dat zijn vazal Boris, gehuwd met een Italiaanse prinses, zou toegeven. Op 17 December 1933 probeerde Peter Oreb in de kathedraal te Zagreb Alexander en zijn koningin Maria te vermoorden. De aanslag mislukte en Oreb verklaarde, dat hij in opdracht v an Mussolini te Brescia geld gekregen had en van Ante Pavelitsj, die in 1941 de verraderstrol zou spelen, valse Hongaarse pas en papieren.

Frankrijk en Engeland oefenen pressie.

Alexander wilde de zaak voor de Volkenbond brengen, omdat Oreb immers zo duidelijk gezegd had namens wien hij de aanslag pleegd. Door pressie van Frankrijk en Engeland deed Alexander het niet. Beide landen vreesden wrijving met Italië. De kleine mogendheid stond hier tegenover grote. Kort daarop, op 9 October 1934, gelukte het aan Vlado Gheorgiev Chernozemsky, ook wel Vlado de Chauffeur genaamd, om het grondgebied van hetzelfde Frankrijk, den koning te doden in Marseille.

Kort daarvoor, in Juni 1934, was een onvolledig Balkanpact door Alexander ondertekend en de vrees der Grote Mogendheden, dat het hem gelukken zou ook Boris nog te bewegen zijn naam onder het pact te zetten, was op deze wijze ontzenuwd. Mussolini kon zulks vrijelijk doen.

Er was geen grote mogendheid die bij een verdeelde Balkan geen baat had. Hadden zij een jaar of tien daarvoor Mussolini ook niet den Bulgaarsen promotor van een Balkanfederatie, Stamboliski, laten vermoorden? Thans zal Tito het kunnen doen, omdat zijn beschermer, Stalin, in tegenstelling tot de Westerse mogendheden, wel baat heeft bij een Balkanbond, vooral wanneer die door Tito kan worden gemaakt.

MONSEIGNEUR VERRIET NAAR ARUBA.

Morgenochtend zal Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P., Apostolisch Vicarius van Curaçao zich per vliegtuig naar Aruba begeven ter afwikkeling van verschillende zaken. Zijne Hoogwaardige Excellentie zal vergezeld worden door Pater Petrus D. Elie O.P., den Pastoor van Groot Kwartier.

GOUVERNEUR HELPT DE PERS IN SURINAME EN CURAÇAO.

De Curaçaose Persvereniging heeft dezer dagen een beroep gedaan op Zijne Excellentie den Gouverneur voor de verkrijging van illustratiemateriaal betreffende de strijd om de bevrijding van Nederland en Indië, de vooraanstaande figuren in ons nationale leven, de grote mannen uit land-, zee- en luchtmacht enz. De Nederlandse Journalisten Kring en de Nederlandse R.K. Journalistenvereniging, beide thans op Curaçao gevestigd, betuigden hun instemming en deden tegelijkertijd een beroep ook de Pers in Suriname aan dezelfde materialen te helpen. De redacteuren van de „Beurs- en Nieuwsberichten", „Boletin Comercial Handelsblad", „La Cruz" „Dagblad Amigoe di Curaçao", „La Prensa" en „La Union, alle alhier verschijnende nieuwsbladen gaven hun verbazing te kennen dat foto's hieromtrent wel in buitenlandse bladen verschijnen. De plaatselijke Gouvernementspersdienst krijgt inderdaad een klein aantal op de strijd in Nederland betrekking hebbende foto's, doch door de plaatselijke omstandigheden zijn deze voor de bladen van weinig of geen nut. Gevraagd werd, waarom geen matrijzen verstrekt konden worden, zoals buitenlandse voorlichtingsdiensten ook doen. Algemeen zag men er een groot nationaal belang in, dat dergelijke prenten ook in Suriname en Curaçao in groot aantal gepubliceerd worden.

Tegelijkertijd sprak men zijn verbazing uit, dat er geen sluikbladen naar Suriname en Curaçao werden doorgezonden.

In een motie richtten de Curaçaose Persvereniging en het bestuur van de Nederlandse Journalisten Kring en de Nederlandse R.K. Journalistenvereniging zich tot Zijne Excellentie Dr. P. A. Kasteel, erelid van de Kring, teneinde het ertoe te leiden, dat matrijzen van op Nederland en Indië betrekking hebbende illustraties, van alle leden van het Koninkrijk Huis, van Ministers en ambtenaren, van leger- en vlootleiders, alsmede authentieke exemplaren van de sluikbladen in Suriname en Curaçao ter beschikking van de Pers worden gesteld.

Blijde erkennen genoemde organisatie thans de ontvangst van een brief namens Zijne Excellentie den Gouverneur, waarin Deze zegt dat de wens aan het Opperbestuur is bekend gemaakt.

VAN ASBECK IN VENEZUELA.

Schout bij Nacht Carel J baron van Asbeck zal een bezoek aan het binnenland van Venezuela brengen en zich o.m. naar Maracay en naar het slagveld van Carabobo begeven, vergezeld door Venezolaanse opper-officieren van leger en vloot. De Nederlandse gezant Dr. Arthur Methöfer zal te zijner ere een receptie houden. Alle bladen van de Venezolaanse hoofdstad publiceren foto's van den Schout bij Nacht (Aneta).

BEZOEKENDE JOURNALIST

De journalist Salomón A. Scheker, Directeur-Oprichter-Uitgever van het tijdschrift „Libanesa" van Ciudad Trujillo, R. D., brengt op het ogenblik een bezoek aan Curaçao met de bedoeling een nummer van zijn blad te wijden aan de Libanese kolonie op Curaçao.

De Heer Scheker zal ook een bezoek aan Aruba brengen en een nummer van zijn blad aan de Libanese kolonie op Aruba wijden.

Hoewel het blad slechts 17 maanden bestaat deelde onze collega mede, dat het abonnees heeft in ongeveer dertig landen.

Wij hopen onzen lezers t.z.t. iets omtrent de uit te geven nummers te kunnen mededelen.

STATEN VAN CURAÇAO VERGADEREN.

Gisteravond kwamen de Staten van Curaçao in vergadering bijeen ter behandeling van de „Ontwerp-landsverordening tot wijziging en aanvulling van het Kiesreglement". Bij de „Ingekomen Stukken" werd mededeling gedaan van het eervol ontslag op verzoek wegens gezondheidsredenen van den Gouvernementssecretaris Meester Carl F. Gronemeyer. Naar aanleiding hiervan sloot Voorzitter John H. Sprockel zich aan bij de woorden van dank, die het Bestuur den Gouvernements-secretaris wijdde en sprak hij de wens uit, dat een spoedig herstel van gezondheid moge volgen.

Bij de behandeling van de wijziging en aanvulling van het Kiesreglement stelde Statenlid William R. Plantz een amendement voor met het doel de kiezers in de gelegenheid te stellen overal te kunnen stemmen. Men moet het den kiezers zo gemakkelijk mogelijk maken, verklaarde de Heer Plantz, en zoveel mogelijk kiezers moeten kunnen stemmen. Wel wilde de Heer Plantz gaarne de administratieve bezwaren vernemen, die het Bestuur tegen zijn voorstel had.

De Bestuursgemachtigde Fredericus J. J. Corver zeide, dat het voorstel van den Heer Plantz veel verder ging dan het Bestuur van plan was. Uitvoerig wees de Heer Corver er op, dat het voorstel van den Heer Plantz grote administratieve moeilijkheden met zich mede zou brengen. Ook de kans op fraude zou belangrijk groter worden. Het Bestuur zou weinig houvast meer hebben.

Een vlot verloop ter verkrijging van de uitslag zou belemmerd worden. Bij de vorige verkiezing is het uitstekend verloopen, waarom nu dan een verandering aanbrengen. Bovendien zou door het voorstel van den Heer Plantz verschillende artikelen van het kiesreglement moeten gewijzigd worden of zelfs geheel vervallen. De Heer Corver gaf toe, dat er inderdaad enig ongemak aan verbonden kan zijn, dat de mensen in hun eigen stemdistrict moeten stemmen. Dit komt echter slechts eens in de vier jaren voor. Ook in de Verenigde Staten gebeurt dit, waar zelfs President Roosevelt zich naar Hyde Park moest begeven om te stemmen. Bovendien kunnen de kiezers op voorafgaande aanvraag in een ander kiesdistrict stemmen.

Statenlid Plantz geeft zich niet gewonnen voor de administratieve bezwaren van het Bestuur. Wel zegt hij niet te kunnen beoordelen of het kiesreglement door zijn voorstel belangrijk gewijzigd zal moeten worden. Hij wil het Bestuur niet voor het feit stellen het gehele kiesreglement om te moeten werken. Hij wil derhalve zijn amendement intrekken en het Bestuur verzoeken deze quaestie in studie te nemen.

De Bestuursgemachtigde Corver beantwoordt nog enige gezegden van den Heer Plantz, waarna hij toezegt, dat het Bestuur de quaestie verder zal bestuderen. Het ontwerp komt vervolgens in stemming en wordt aangenomen.

Statenlid Jan A. H. Eman krijgt nog het woord om verbeteringen aan te vragen voor Aruba, zoals voor de haven, de straten enz. Het bedrag hiervoor zou ettelijke tonnen bedragen.

Statenlid Willem P. Maal vroeg het woord om zijn dank te betuigen aan den A.M.C., Carel Baron J. van Asbeck, die op zulk een doortastende wijze de klachten behandeld heeft, die de Heer Maal tijdens de begrotingsdebatten uitte betreffende de korporaal-ziekenoppasser en de verpleging der schutters. De A.M.C. greep reeds de volgende ochtend in en zette alles in het werk om deze zaak op te lossen. De Heer Maal, die openlijk in de Staten zijn afkeuring had uitgesproken over de verpleging der schutters, wil nu op dezelfde plaats ook openlijk zijn uiterste tevredenheid en dank uitspreken voor de wijze waarop zijn klachten onderzocht en recht gezet werden.

Niets meer aan de orde zijnde werd de vergadering gesloten.

DE WANDELMARS.

De bekende firma „La Bota Argentina" heeft een prachtige beker beschikbaar gesteld voor de wandelmars, die Zondag as. door de K.S.C. gehouden wordt. De fraaie beker is te zien in de uitstalkast van La Bota Argentina.

De start van de wandelmars begint op de speelplaats bij de Heilige Familiekerk tussen 14 en 14.30 uur.

Route: Achter Kerkhof, Rodeweg, Plantersrust, Julcio, Cas Chiquito, Weg rond Schottegat, Rio Canario, Santa Maria (rust), over Hatoweg, Cas Chiquito, Plantersrust, Rodeweg in de Hoofdpoort St. Thomascollege. Prijsuitreiking om 18 uur.

Als het regent na 13 uur gaat de mars niet door.

VERENIGINGSNIEUWS.

— Voetbalvereniging Transvaal: Hedenmiddag is er oefening op Mundo Nobo. Zondag is er om 16 uur wedstrijd in het Rifstadion.

EXTRA UITVOERING VAN DE MILITAIRE REVUE.

Naar ons werd medegedeeld waren alle kaarten voor de uitvoering op 28 November as. van de militaire revue „Dat doet de deur dicht" hedenmorgen reeds uitverkocht. Aangezien er zulk een aanvrage is besloot de Dienst van O. en O. evenwel een extra-uitvoering te geven op 29 November. De directie van „Roxy" stond welwillend het gebouw voor nog een dag af, hoewel men dan zeven dagen geen rolprenten zal hebben kunnen draaien.

De opbrengst van de opvoeringen van 28 en 29 November zal ten bate komen aan de Nederlandse oorlogsslachtoffers. Het geld zal gestort worden in het nieuwe nationale steunfonds. De toegangsprijzen voor beide avonden bedraagt 2 gulden, wat werkelijk niet veel is voor zulk een kostbare revue. Tijdens de pauze zal echter nog gecollecteerd worden voor het steunfonds en men hoopt, dat de toeschouwers rijkelijk zullen geven voor dit goede doel.

Jammer genoeg kan de revue niet naar Aruba, aangezien er niet voldoende materiaal is om het toneel klaar te maken binnen afzienbare tijd.

SURINAME

WELTER IN MAART NAAR SURINAME.

Aan „De West" werd medegedeeld, dat de Gouverneur bericht heeft ontvangen, dat de oud-Minister Charles J. J. M. Welter in de maand Maart een bezoek zal brengen aan Suriname.

[Dus blijkbaar niet in December, zoals Aneta op Curaçao bekend maakte. — Red.]

ONS KONINKRIJK

VOOR EEN WEST-EUROPEES BLOK.

De leden van de Nederlandse regering hebben reeds laten merken, dat Nederland voorstander is van een Westeuropees blok, dat een verzekering biedt tegen Duitse agressies. De diplomatieke correspondent van Aneta zegt dat, nu de pers hier zoveel aandacht besteedt aan deze aangelegenheid aan beide zijden van de Oceaan, het goed is er op te wijzen, dat deze aangelegenheid wel door de leden der regering met de grootste aandacht wordt onderzocht, maar dat de regering van oordeel is, dat zij geen beslissing mag nemen in een zo belangrijke aangelegenheid zonder het Nederlandse volk geraadpleegd te hebben (Aneta).

PLEIDOOI VAN HET LIMBURGS DAGBLAD.

De vrije Nederlandse courant, Het Limburgs Dagblad heeft in een hoofdartikel gepleit voor een door de Staat erkende corporatieve organisatie op democratische basis, teneinde de plaats in te nemen van de vroegere vakverenigingen. Het dagblad waarschuwde er evenwel tegen „niet te haastig te zijn". Wij moeten ook wachten op regeringsbesluiten na de algehele bevrijding van Nederland. Het hoofdartikel zeide onder meer: Wij gaan geheel accoord met diegenen die zeggen dat de oude rommel meteen overboord gegooid moet worden. Het doel moet zijn een door de staat erkende corporatieve organisatie op democratische basis en niet een terugkeer naar het oude intriganten-stelsel. Betekent dit dat er geen katholieke of andere vakbonden meer zullen zijn of dat er geen katholieke actie meer zal zijn? Kan niet een gezonde federale beweging eindelijk een eerlijke unie tot stand brengen of ten minste de weg er toe openleggen? Neen, wij moeten niet terugkeren tot de oude practijken. Noch moeten wij een unie scheppen die van meet af aan bestemd is om ten grave gedragen te worden. Wij moeten Nederlanders zijn, maar een ten dode gedoemde unie is on-Nederlands. Door de geschiedenis geweld aan te doen en zodoende rechten te verwerven, kan men een eenheid scheppen, [illegible] nazies ook deden. Zij smoorden alles en iedereen die het niet met hen eens was, en als er niemand meer over was om zijn mond open te doen, riepen zij van de daken: Ziet, dit is volkomen eenheid.

De mensen staan elkaar veel de middelen en het einddoel wornader dan zij wel denken, maar den dikwijls met elkaar verward. In ons kleine bevrijde gebied moeten we niet te haastig zijn. Wij moeten wachten op de regeringsbesluiten na de algehele bevrijding (Aneta).

DE PROTESTSTAKING TE EINDHOVEN.

door

Arnold Vas Dias.

De proteststaking van de arbeiders te Eindhoven heeft een scherp licht geworpen op de verschrikkelijke nood in bevrijd Nederland. De staking begon 's middags om 12 uur en eindigde enkele uren later.

De leiders hadden een onderhoud met het Hoofd van het Militair Gezag en met den burgemeester. Zij gaven zelf den stakers de raad om naar huis te gaan en de volgende dag het werk te hervatten in de overtuiging dat de toestand geleidelijk verbetert. De staking heeft getoond, dat ook in bevrijd Nederland nog geleden wordt: de rantsoenen zijn onvoldoende, de kleding is niet toereikend en er zijn geen kolen. De leiders van de staking verklaarden, dat zij wel begrepen dat de militaire bevoorrading dient voor te gaan, maar dat van de andere kant de ernst van de toestand niet uit het oog mag worden verloren. Zij legden er vooral nadruk op, dat er zo spoedig mogelijk iets voor de kinderen gedaan moet worden. 80% Der kinderen is zonder behoorlijk ondergoed en de komende winter zal zeker een van de ergste winters worden, die Nederland gekend heeft (Aneta).

NIEUWE MENSENJACHT IN AMSTERDAM.

De Duitsers zijn begonnen met een nieuwe mensenjacht in Amsterdam. Het bericht dat de Duitsers weer op grote schaal jonge mannen aanhielden bereikte Londen enkele uren nadat radio Oranje er voor had gewaarschuwd (Aneta).

HET WEGZINKENDE WALCHEREN.

Anton C. van Beers, Aneta-correspondent seint:

De voorstelling van het onder de zee-oppervlakte wegzinkende Walcheren is ongerijmd. Een deskundige van de Rijkswaterstaat verklaarde — sprekend uit een lange ondervinding — dat het Luctor et Emergo — het Zeeuwse deviesweer waar zal worden. Er is natuurlijk een grote technische outillage nodig om de zee weer uit het land te verdrijven en alleen de Geallieerden kunnen hier doeltreffend helpen. Maar met het voorbereidende werk is reeds een aanvang gemaakt. De bevolking heeft haven en goed verloren bij de overstromingen, maar er is slechts één gedachte die allen bezielt: Hoe drijven wij de zee terug. Zodra de Duitsers vertrokken waren zijn de ingenieurs van de Rijkswaterstaat aan het werk geslagen; zij roeiden over het verdronken land, fietsten over de dijken en maakten een algemeen plan op. Er blijken drie grote gaten te zijn. Er zal een nieuwe dijk gebouwd moeten worden van ongeveer twee kilometer lang. Het ergste is, dat de Duitsers de baggermolens waarmee zand werd opgehaald, gestolen hebben en ook de machines, die het zand samenpersen. De Zeeuwen snakken er naar om de handen uit de mouwen te kunnen steken. Zij rekenen er op, dat wanneer de baggermolens er zijn, binnen een jaar het eiland weer droog zal zijn. Maar dan zal het jaren duren om het zout weg te krijgen en de oude pioniersgeest, de geest van de mannen, die Nederland opbouwden uit modder en zeewater, is weer over deze hardnekkige mensen vaardig geworden.

De kleine pompinstallaties, die nog intact zijn, werken reeds in de kleine polders. De grote pompinstallatie is echter door een bombardement buiten werking gesteld; gelukkig is de electrische centrale onbeschadigd gebleven (Aneta).

SLECHTE VOEDSELTOESTAND.

Vet en vrachtwagens om voedsel te vervoeren zijn in Nederland het hardste nodig. Generaal Majoor H. J. Kruls, Hoofd van het Militair Gezag heeft op een persconferentie voor buitenlandse journalisten verklaard hoe ernstig de voedseltoestand in Nederland is. De bevolking in de bevrijde gebieden krijgt minder dan 1000 caloriën per dag, tegen 1600 onder de bezetting. De normale hoeveelheid is 2500. Hij zeide dat hij moeders gezien had, die het mel bijeenveegden, dat van de militaire vracht auto's was gevallen; op deze manier konden zij dan weer een beetje meelpap maken voor de uitgehongerde kleintjes. Op hun terugtocht hebben de Duitsers alle vervoermiddelen meegenomen of vernield. Hierdoor is een goede verdeling van de levensmiddelen zeer bemoeilijkt. Alleen het ter beschikking stellen van vrachtauto's kan deze moeilijkheid oplossen.

NEERLANDS ECONOMISCHE UITBUITING.

Uit binnengekomen berichten blijkt, dat de economische uitbuiting van Nederland op een schaal heeft plaats gehad als in geen enkel ander bezet land het geval was. De „Financial Time" zeide, dat, teneinde de schijn op te houden de Duitsers twee werkwijzen volgden.

De ene was de bezettingskosten zo ver boven de eigenlijke kosten te ramen, dat uit het overschot voor het grootste deel aankopen betaald konden worden en ten tweede door de centrale banken van de verschillende landen te dwingen de exporten van de burgers van dat land te financieren, welke exporten natuurlijk voor Duitsland bestemd waren. De exporterende firma ontving zodoende het volle bedrag in de munt van het eigen land, maar wist niet dat het zijn eigen land was dat betaalde. Het Jaarsverslag van de Bank voor Internationale Betalingen van 1942 toont, dat deze methode in Nederland verder is doorgevoerd, dan waar ook (Aneta).

DE GROOTSTE VEEJACHT VAN EUROPA.

Nederlandse boeren hebben opgetogen deelgenomen aan de grootste veejacht, die ooit in Europa werd gehouden. De Reuter-correspondent Ronald Monson seint uit Geilenkirchen, dat de Nederlandse vrouwen en kinderen de Nederlandse boeren en de Geallieerde soldaten gadesloegen toen dezen het door de Duitse boeren achtergelaten vee bij de Nederlandse grens bijeendreven. Het vee was oorspronkelijk door de Duitsers gestolen en de Geallieerden hebben geen tijd verloren laten gaan om het aan de rechtmatige eigenaars terug te geven.

„Ik heb nog nooit", seint deze correspondent, „zoveel vee bij elkaar gezien. Kilometers ver stonden de dieren opeen gepakt en er kwamen er nog steeds bij. Ook schapen en varkens waren er tussen" (Aneta).

DIRECTEUR VAN PANAGRA

Heden werd bericht dat de Heer C. de Groot, Nederlander van geboorte, benoemd is tot Directeur van het vervoerwezen van de Panagra (Panamerican-Grace Airways, om aan het hoofd te staan van het vervoer en de verkoops-organisatie in Noord en Zuid-Amerika.

De Heer De Groot was voordien vertegenwoordiger voor de Verenigde Staten van Panagra, bij welke maatschappij hij in 1939 in dienst trad, als hoofd van de afdeling ter bevordering van het vervoer en van de reclame. In zijn nieuwe functie zal hij zijn kantoor hebben te New York maar een groot deel van zijn tijd zal hij eveneens doorbrengen in het hoofdkantoor van de Maatschappij te Lima in Peru en op ander belangrijke punten in het verkeersnet van de Panagra. De Heer De Groot is genaturaliseerd Noordamerikaans staatsburger. Hij bestudeerde in Zwitserland en kwam naar de Verenigde Staten na zijn graad behaald te hebben aan de universiteit te Génève

KOESOMO EN DE NAZIES.

Pangeran Arjo Noto Koesomo, die kort geleden naar Engeland wist te ontkomen, verklaarde dat hoewel alle universiteiten in het door de Nazies bezette deel van Nederland gesloten zijn, tot voor kort sommige studenten toch nog promoveerden.

Pangeran Koesoemo, zoon van den Soesoehoenan van Soerakarta, studeerde zowel in de rechten als aan de Landbouw Hogeschool toen de Duitsers het land binnenvielen. Hij behaalde zowel zijn graad in de rechten aan de universiteit te Leiden, als die te Wageningen, beide clandestien. Volgens den pangeran, wiens vader het hoofd is... wens het is gevechtsvlieger te worden om tezamen met de Geallieerden de Japanners te bevechten, hebben van de 150 Indonesische studenten, die aan Nederlandse universiteiten studeerden ten tijde van de invasie, allen behalve twee geweigerd de bekende verklaring van trouw te tekenen waardoor zij hun studies openlijk onder het nazie-regime zouden kunnen voortzetten.

DE DEPORTATIES UIT NEDERLAND.

Omtrent de nieuwe aanhoudingen in bezet Nederland vernemen wij nog de volgende bizonderheden:

In Rotterdam zijn ongeveer 50.000 personen aangehouden; sommigen hebben zichzelf gemeld, toen de Duitsers de burgers opriepen.

Te 's Gravenhage werd Maandag een begin gemaakt met de aanhoudingen. 's Morgens reden auto's met luidsprekers door de stad, die militaire muziek door de straten lieten schetteren afgewisseld met de bekendmaking dat alle mannen tussen 17 en 40 zich moesten melden. Maar het succes was zeer gering. Gewaarschuwd door het verloop der gebeurtenissen te Rotterdam, verdwenen de meeste mannen in Den Haag, zodat hier nog geen 10.000 bij elkaar werden gevonden. Van Den Haag worden de slachtoffers naar Delft gevoerd en naar andere plaatsen. Het vervoer had plaats aan boord van binnenschepen, die voor dat doel in de Laakhaven gereed lagen. Nog steeds worden huiszoekingen gehouden te 's Gravenhage. Nu heeft radio Oranje ook gewaarschuwd, dat de Duitsers waarschijnlijk in sommige steden zullen bekend maken, dat bepaalde arbeiders niet naar Duitsland hoeven te vertrekken, omdat het beter is, dat zij in Nederland in bepaalde bedrijven blijven werken. Men moet zich echter niet op dergelijke lijsten laten inschrijven. Men weet uit ervaring, dat dit slechts leidt tot nog meer deportaties (Aneta).

LIM APO TOT NEDERLAND.

De heer Frederich Lim Apo heeft gesproken tot het Nederlandse volk over de Surinaamse zender, die familieberichten naar Nederland omroept. Hij verklaarde, dat de bevolking van Suriname eveneens met verwachting uitziet naar de dag, dat de Koningin zal weerkeren naar Nederland en Nederland weer zijn eigen parlement zal hebben en een eigen regering. Curaçao en Suriname hebben het voorrecht gehad vrij te blijven en te beschikken over een volksvertegenwoordiging, waarvan de leden vrij en volgens hun overtuiging konden spreken.

De spreker verklaarde ook, dat men verlangt naar de dag, dat de Rijksconferentie zal gehouden worden, die zich met de wederopbouw van het Koninkrijk zal bezig houden. Hij verklaarde er zeker van te zijn, dat Nederland de verwoestingen te boven zal komen en weer als een democratisch land zijn voornaamstaande plaats zal innemen (Aneta).

— De oorlog in 1939-1940 heeft Frankrijk 135.000 doden gekost.

— Voedsel is spotgoedkoop op het platteland, niet te betalen in de steden.

Dit is het gevolg van bombardementen die wegen en spoorlijnen vernield hebben, zodat het platteland zijn voorraden niet kan afvoeren. Boter kost op het platteland $ 0.06 per pond, in Parijs $ 8, als men het al kon vinden.

Laatste Nieuws

— De Britten zijn Blerick aan de Maas tegenover Venlo binnengerukt.

— Mosquito's van de Raf hebben in de afgelopen nacht Hannover en militaire doelen achter het front aangevallen. Gisteren werd de oliefabriek te Gelsenkirchen tweemaal bestookt, eenmaal door de Noordamerikanen en andermaal door de Britten.

— De Britse Admiraliteit meldt, dat een duikboot in Noorse kustwateren een schip uit een convooi van drie in de grond heeft geboord en mogelijk ook een tweede tot zinken bracht.

— Tito meldt de verovering van Kotor aan de Dalmatische kust door de Partijgenoten. De Duitsers in dat gebied pogen zich naar Scutari terug te trekken.

— Franse pantserstrijdkrachten hebben het gehele Westelijke deel van Straatsburg ingepalmd. De Duitsers beweeren, dat een poging van de Fransen om een brug over de Rijn te veroveren werd verijdeld.

— In een dag van zeer bittere gevechten hebben de troepen van het achtste leger in Italië een bruggenhoofd gevormd over de rivier de Cosina. Vijandelijke tegenaanvallen met steun van tanks werden afgeslagen. De Poolse troepen van het achtste leger namen de Monte Ricci.

— De Russische troepen, die een bruggenhoofd hebben over de bovenloop van de Theiss, rukken op om aansluiting te maken met Malinovsky's troepen die Miskolc belegeren.

In Tsjechoslowakije werden in een hernieuwde opmars van Petrovs leger 30 plaatsen genomen.

BUITENLAND

DE ENIGE SPOORLIJN.

De enige spoorlijn, welke nog open is voor de Duitse strijdkrachten, die uit Midden-Joego-slavië vluchten — de spoorlijn van Serajewo naar Brod — werd wederom gebombardeerd door Noordamerikaanse Liberators en Lightnings. De brug te Doboj werd gebombardeerd en een ander te Zenica werd eveneens getroffen (Rome, (P) 23.11).

TOESTANDEN IN FRANKRIJK ERG.

Uit een artikel van Henry C. Wolfe in de Herald Tribune:

— In Issy-les-Moulineaux, een voorstad van Parijs, ketenden de nazies Franse vaderlanders met de nek aan een blok om hen zodoende als levend doelwit bij schietoefeningen te gebruiken.

— In bevrijd Frankrijk zijn 6 millioen, dat is een op elke zeven inwoners, mensen dakloos en kledingloos. Het ergst getroffen zijn Le Havre, Rouaan, Orléans, Brest, Boulogne, Duinkerken.

— Het geboortecijfer daalde van 700.000 op 450.000.

— Meer dan de helft der kinderen beneden 2 jaar heeft Engelse ziekte.

— In Maart kregen de kinderen slechts twee gram vet per dag (nodig is 60 gr).

— 2.500.000 Fransen zijn krijgsgevangen of slaven in Duitsland.

UIT DE PERS.

Emigratie naar Suriname.

Uit de oude Pers, nl. uit het Tijdschrift van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Ge- gende artikel nu weer interessant: nootschap van 1896 is het vol-

„Door de commissie — benoemd bij gouvernements-resolutie van 3 October 1892, om te onderzoeken en te adviseren of kolonisatie van Europeanen, speciaal van Nederlandse landbouwers, naar Suriname, ook uit een koloniaal oogpunt, gewenst is, aan welke eisen behoort te worden voldaan en welke steun behoort te worden verleend — is een verslag uitgebracht, waarin de volgende beginselen worden uiteengezet, die wij hier, wegens het belang der zaak, mededelen:

Of kolonisatie van Europeanen, speciaal van Nederlandse landbouwers in Suriname uitvoerbaar is, zal, naar de mening der commissie, nog lang een open vraag zijn, waarop noch de wetenschap, noch de geschiedenis van reeds genomen proeven een beslissend antwoord zal vermogen te geven, een vraag dus waarop alleen nieuwe proefneming kan antwoorden.

Waar evenwel mensenlevens op het spel kunnen staan en waar vaststaat, dat tot dusverre nagenoeg alle genomen proeven in meer of mindere mate mislukt zijn en tal van mensenlevens gekost hebben, daar past de uiterste omzichtigheid. Geen massale overbrenging dus van Nederlandse landbouwers naar dit gewest, maar een zeer bescheiden en met alle voorzorgen voorbereide en geleide proef met een klein aantal gezonde, krachtig en arbeidzame boerengezinnen, een proef niet door een particuliere maatschappij, maar van staatswege genomen.

Men kwam tot de conclusie dat de proef moet genomen worden met een twintigtal gezinnen. Hebben deze enige tijd, bv. een jaar, in Suriname het landbouwbedrijf geoefend en blijft hun gezondheidstoestand goed, dan kan een tweede groep, weer van een twintigtal gezinnen, volgen en zo vervolgens.

Gaat het den kolonisten goed, dan zullen zij familieleden en vrienden in het moederland aanmoedigen om hun voorbeeld te volgen en zich in Suriname te komen vestigen; zodoende zou na verloop van tijd een, zij het ook bescheiden, stroom van landverhuizers zijn weg naar de kolonie vinden, waarbij leiding en toezicht van staatswege steeds wenselijk zouden blijven.

De kolonisten moeten zijn Nederlanders, niet boven de leeftijd van 35 jaar, landbouwers, veeboeren, grondwerkers en tot veldarbeid geschikt. Aanbeveling verdient het, dat er onder hen enkelen zijn, die tevens enig ambacht verstaan. Zij moeten matig en van zedelijk gedrag zijn.

Zij moeten weten, dat zij hier komen, om, aanvankelijk met behulp der regering, voor zich zelven te arbeiden; dat zij krijgen kosteloos ingepolderd en op lozing gebracht land, waarvan een gedeelte geschikt is om dadelijk in cultuur te worden gebracht; hun zullen worden voorgeschoten alle gelden, nodig voor de reis van hun woonplaats naar Suriname, voor uitrusting, voor vestiging, daaronder begrepen wat ze nodig hebben tot landbouwbedrijf en vee- en pluimveeteelt; voorts woning en al wat daartoe behoort en, zolang ze door eigen arbeid niet of niet geheel in eigen levensonderhoud kunnen voorzien, wekelijks geheel of gedeeltelijk geld tot aanschaffing van de nodige levensbehoeften, enz., en dat ze op verlangen ontvangen al het vermelde in voorschot.

De teruggave wordt zodanig geregeld, dat zij die kunnen doen op voor hen zeer gemakkelijke wijze, waartoe o.m. medewerkt de voorgestelde bepalingen, dat zij de in de eerste tien jaren verschuldigde rente ad 3 pct. 's jaars eerst tegelijk met het kapitaal, in twintig gelijke jaarlijkse termijnen zullen behoeven terug te geven.

De beste tijd van aankomst van de kolonisten in Suriname is in November tot en met April. De overvoer der kolonisten zal dienen plaats te vinden uitsluitend met stoomschepen.

Om zo spoedig doenlijk in eigen behoeften te voorzien, moeten de kolonisten onmiddellijk na hun vestiging, onder deskundige leiding en voorlichting, aanvangen met teelt van aardvruchten en bananen en met het houden van enkele koeien, varkens en pluimvee, mogelijk aanplanten van vruchtbomen, waarbij gaandeweg tal van andere cultures en industrieën kunnen worden ondernomen. Vooral zullen de kolonisten van de aanvang af zich moeten toeleggen op cultuur van stapelproducten en op veefokkerij.

Wat betreft de uitgestrektheid lands voor iedere familie nodig, acht de commissie raadzaam niet minder dan 30 akkers (pl. m. 13 ha.) toe te staan. De woningen moeten eenvoudig maar luchtig en niet bekrompen wezen.

Evenals in alle klimaten, is ook hier enige matige en geregelde leefwijze noodzakelijk voor het behoud der gezondheid. Als goede legerstede zijn te beschouwen eenvoudige veldezels met sterk zeildoek bespannen. Een dunne wollen deken kan gebruikt worden. Gedurende de nacht moeten in de slaapvertrekken de vensters aan de windzijde gesloten zijn. Geregeld baden, liefst na afloop van de dagelijkse arbeid, is een noodzakelijk vereiste om gezond te blijven. In het algemeen moet zowel op het lichaam als in en rondom de woningen de grootst mogelijke reinheid in acht genomen worden.

De voeding moet wezen licht en gemakkelijk verteerbaar; vette spijzen moeten, vooral gedurende de reis hierheen en in de eerste tijd van het verblijf der kolonisten hier, vermeden worden. In de aanvang zij men matig met het gebruik van vruchten.

Een zaak van het allergrootste gewicht is het drinkwater. De kolonisten moeten kunnen beschikken over goede regenwaterreservoirs en moeten voor drinkwater niet anders gebruiken dan regenwater. Limonade van citroen, lemmetjes of tamarinde is zeer aan te bevelen.

Daar de kolonisten zich gedurende het eerste deel van de reis tegen de koude moeten kunnen beschutten, is het wenselijk, dat zij zich niet geheel ontdoen van hun winterkleding. Voor het gebruik hier zijn deze niet geschikt. Dunne wollen onderkleden zijn voor beide geslachten aan te bevelen, met katoen als bovenkleding, of, voor mannen Osnabrücks linnen. Voor de mannen zijn wollen hemden in de regentijd bij de arbeid in de open lucht zeer goed te gebruiken. Op het gebruik van goede hoofdbedekkingen, die tegen de zon beschermen, moet vooral gelet worden. Breedgerande strohoeden zijn het meest aan te bevelen. Klompen en goede schoenen zijn niet te missen.

In de aanvang moet de kolonist zich in acht nemen, wat betreft arbeid in de open lucht. De geschiktste uren daartoe zijn des voormiddags van 6 — 10 en des namiddags van 15 — 18 uur. In de tussenuren trachte hij zich in de schaduw bezig te houden, wanneer de zon fel schijnt.

Behalve het beschikbaar te stellen land schat de commissie de kosten van voorbereiding per gezin voor de staat op *f* 4400.— maar zij merkt er bij op, dat het hier een proefneming geldt, die beslissend zal zijn en waarbij dus geen voorzorgen, hoe kostbaar ook, mogen verzuimd worden. Liever te grote, dan onvoldoende steun.

Men verlieze daarbij niet uit het oog, dat men hier te doen heeft met voorschotten en dat de kansen op terugbetaling groot zijn.

Zolang men zich blijft bepalen tot een proefneming op de allerkleinste schaal, bv. van 20 gezinnen, zou het zeker de voorkeur verdienen de daarvoor nodige som van *f* 88.000.—, over twee of drie jaren verdeeld, op de koloniale huishoudelijke begroting te brengen ze daaruit te kwijten en later de teruggaaf van de voorschotten onder de inkomsten van onderscheiden aard op te nemen.

Neemt daarentegen later het vertrouwen in de zaak zó toe, dat men de proef tot bv. honderd gezinnen meent te kunnen voortzetten, dan is het regelmatiger tot het daartoe nodige bedrag ad *f* 440.000,— benevens voor 3 pct. lening aan te gaan, die dan, zes honderd duizend gulden groot, verdeeld zou kunnen worden in zes seriën, iedere serie uit te geven naar gelang van de behoefte, de rente van iedere uitgegeven serie gedurende tien jaren te kwijten uit een op het voetspoor van het Immigratiefonds uit die geldlening op te richten Kolonisatiefonds, en verder voor rente en aflossing van iedere serie, die tien of meer jaren geleden is uitgegeven, ieder jaar, gedurende een tijdsverloop van twintig jaar, een som van *f* 6721,30 op de koloniale huishoudelijke begroting in uitgaaf te brengen.

Iedere gulden, aan een nieuwe proef besteed, belooft een goed bestede gulden te zullen zijn."

WERELD NIEUWS

ENGELAND KOOPT SINAASAPPELEN.

De Britse radio deelde mede, dat Groot Britannië juist onderhandelingen voltooid heeft voor de levering van „meer dan een milliard Spaanse sinaasappelen". Dit is „het grootste koopcontract voor vruchten tussen de twee landen sedert de oorlog begon in 1939 (New York, (AP) 22.11).

NABUCO BIJ DEN PAUS.

De nieuwe Braziliaanse ambassadeur Nabuco, heeft vanmorgen zijn geloofsbrieven overhandigd aan Zijne Heiligheid den Paus. De ambassadeur, die de rit maakte in een automobiel welke de Pauselijke en Braziliaanse vlaggen voerde, werd verzegeld door een kamerling met zwaard en kap (Rome, (AP) 22.11).

GEEN INVOERVERGUNNING MEER NODIG.

Het Ministerie van Financiën van Venezuela heeft Maandag bekend gemaakt, dat niet langer invoervergunningen vereist worden voor een aantal artikelen in het buitenland vervaardigd. Slechts 154 artikelen blijven op de lijst staan van invoervergunningen. Meer dan duizend artikelen worden vrij gegeven.

UITSLAG PALESTIJNSE VOLKSTELLING.

De uitslag van de kortelings gehouden volkstelling in Palestina luidt: 1.676.571 inwoners. Hieronder zijn niet begrepen de nomaden, Bedouïenen, wier aantal op 66.000 geschat wordt.

Godsdienstige percentages:

Mohammedanen	59,8%
Joden	31,2%
Christenen (alle denominaties)	8,2%
Anderen	0,8%

De niet in deze percentages vervatte Bedouïenen zijn Mohammedaan.

Inwijkingscijfers over 1943:

Joden	7.995
Mohammedanen	1,831
Christenen	1,380

Kerkberichten

Week van 26 Nov. t.m. 2 December.

Zo: Vier en twintigste Zondag na het Octaaf van Drievuldigheidszondag, die gelijk is aan de twee en twintigste Zondag na het Octaaf van Drievuldigheidszondag.

Do: H. Andreas, Apostel.

CATHEDRALE ST. ANNA-KERK.
Otrabanda

Pastoor: M.v.d. Elsen O.P., tel. 1507.

Zondag:

5.30 H. Mis.
7.30 Kindermis.
9 — Hoogmis.
19. — Lof.

Weekdagen:

H.H. Missen om 6. en 6.30 uur.
Do.: 7.— Congregatie voor de meisjes.
Biechten: 's morgens na de H. Mis, op verzoek en na 16 uur.

H. ROZENKRANSKERK, Pietermaai.

Pastoor C.D.v.d. Looy O.P., spreekuren: 8 uur en 19.45 uur. tel. 2170.

Zondag:

5.30 H. Mis.
7.— H. Mis.
8.— Kindermis.
9.— Hoogmis.
19.— Lof.

Weekdagen:

5.30 H. Mis (beh. Za.).
6.— en 6.30 H. Mis.
Di.: 6.45 Congregatie voor de meisjes.
Za.: 6.—, 6.30 en 7 H. Missen
Iedere dag om 19 uur Rozenhoedje.

Biechten: Na de H. Mis, Zaterdag tussen 16 en 18 uur, en 's avonds na Rozenhoedje.

H. FAMILIE-KERK, San Mateo.

Pastoor: Th. Exler O.P. tel. 2413.

Zondag:

5.— H.Mis.
6.15 H. Communie uitreiken.
6.30 H. Mis.
7.45 Kindermis.
9 — Hoogmis.
19.— Lof.

Weekdagen:

6.— en 6.30 H. Mis.
Do.: 6.30 H. Mis en Congregatie voor de meisjes.
19.— Aanbidding voor de vrouwen.

Biechten: na Lof. Zaterdag de gehele dag.

Iedere 2e en 4e Zondag van de maand Predicatie in het Nederlands.

KERK O.L.V. VAN DE BERG CARMEL, Groot Kwartier.

Pastoor P. Elie O.P., tel. 1967. spreekuur: 8 — 10 uur, Zon-, feest- en weekdagen.

Zondag:

5.— H. Mis.
7.— Kindermis.
8.30 Hoogmis.
17.— Lof.

Weekdagen: 6.30 H. Mis (behalve Zaterdag).

Biechten: elke dag na H. Mis en Zaterdagmiddag.

KERK VAN HET H. HART, Janwé.

Pastoor A. C. de Valk O.P., tel. 2365, spreekuur: 7 — 9 uur [redacted]

Zondag:
behalve Zondag.

5.30 H. Mis.
8.30 Hoogmis.
19.— Lof.

Weekdagen: 6.30 H. Mis (behalve Zaterdag).

Biechten: elke dag na H. Mis tot 9 uur. Za. van 16 tot 18 uur.

H. TERESIA-KERK, Juicio.

Pastoor H. Penninx O.P., tel. 1367

[redacted]

spreekuur 7 — 9 uur (behalve Zondag).

Zondag:

5.— H. Mis.
8.— Hoogmis.
19.— Lof.

Biechten: 's morgens na H. Mis tot 8 uur; Zaterdag van 16 tot 19 uur.

KAPEL ST. MARTINUS-GESTICHT.

5.— H.Mis.

Zo.: 7.— H. Mis; 16 — Lof.

Weekd: 6.— H. Mis.
Di.: 16.— Lof.
Do.: 17 tot 18 uur Aanbidding voor de vrede.

KERK H. FRANCISCUS VAN ASSISIE, Oranjestad — Aruba.

Pastoor Th. Bartel O.P., tel. 34;

spreekuren: alle weekdagen van 7.15 — 8.15 uur, alsmede om 10 uur en om 18.30. Zaterdags alleen van 8—9 uur.

Biechten: Alle weekdagen 's morgens vóór en ná de H.Mis. s'Middags om 15.30 uur.

s'Zaterdags en Donderdags voor éérste Vrijdagen van 15.30 uur af.

Zondag.

5.— H. Mis.
6.30. H. Mis.
7.45 H. Mis voor de schoolkinderen.
8.45 Hoogmis.
19— Lof met Rozenhoedje.

Weekdagen.

6.30 H. Mis.